

Sygn. akt IV Ca 327/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w S. IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mariola Watemborska

Sędziowie: SSO Jolanta Deniziuk

SSO Wanda Dumanowska (spr.)

Protokolant: sekr. sądowy Kamila Wiśniewska

po rozpoznaniu w dniu 27 lipca 2018 r. w S.

na rozprawie

sprawy z powództwa R. B.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej

w Ł.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego
w S. z dnia 28 lutego 2018r., sygn. akt I C 2147/14

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 (pierwszym) w części w ten sposób, że zasądzoną w nim kwotę 14.000 zł obniża do kwoty 11.600 (jedenaście tysięcy sześćset) złotych, znosząc wzajemnie pomiędzy stronami koszty zastępstwa procesowego;

II. oddala apelację w pozostałym zakresie;

III. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 750 (siedemset pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu części kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt IV Ca 327/18

UZASADNIENIE

Powód R. B. wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) SA w Ł. kwoty 20.000 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu z tytułu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, jakiej doznał w wyniku upadku na klatce schodowej w dniu (...). W toku procesu rozszerzył żądanie o kwotę 2.700 zł tytułem odszkodowania w przedmiocie równowartości pomocy świadczonej powodowi przez okres 90 dni po 2 godziny dziennie oraz zasądzenie renty od 3 lipca 2014r. do daty wydania orzeczenia z odsetkami ustawowymi i odsetkami za opóźnienie. Ostatecznie żądanie dotyczące renty cofnął, na co pozwany wyraził zgodę.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Wskazał, iż przyznał powodowi zadośćuczynienie w kwocie 8.000,00 zł, mając na uwadze treść opinii chirurga, który ustalił uszczerbek na zdrowiu w wysokości 10% i przyjął

że powód wymagał pomocy osób trzecich przez okres 6 tygodni w wymiarze 2 – 3 godzin dziennie. Kwota tytułem zadośćuczynienia przyznana przez pozwanego nie odbiega od rozmiarów doznanej krzywdy przez powoda. Zakwestionował datę wymagalności odsetek, bowiem odsetki są należne od chwili wyrokowania.

Wyrokiem z dnia 28 lutego 2018r. Sąd Rejonowy w S. zasądził od pozwanego (...) SA w Ł. na rzecz powoda R. B. kwotę 14.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 28.II.2018r. do dnia zapłaty oraz kwotę 379,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, oddalił powództwo w pozostałej części, umorzył postępowanie odnośnie roszczenia dotyczącego renty i nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w S. kwotę 1.459,42 zł tytułem kosztów sądowych.

Apelację od tego wyroku złożył pozwany w części zasądzone roszczenie ponad kwotę 6000 zł, zarzucając naruszenie art. 321 § 1 kpc, poprzez przyjęcie, w wyliczenia zasądzonych roszczenia, kwoty 30 000 zł, w sytuacji gdy powód dochodził z tego tytułu jedynie 20000 zł. W konkluzji apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy, przy zastosowaniu art. 387 § 2¹ kpc, zważył co następuje:

Apelacja pozwanego częściowo zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie wskazać należy, iż art. 382 k.p.c. nakłada na sąd II instancji obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz dokonania własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny zgromadzonych dowodów (vide: uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1998 r., II CKN 704/97 - Lex). Sąd II instancji nie ogranicza się zatem tylko do kontroli sądu I instancji, lecz bada ponownie całą sprawę, a rozważając wyniki postępowania przed sądem I instancji, władny jest ocenić je samoistnie. Postępowanie apelacyjne jest więc przedłużeniem procesu przeprowadzonego przez pierwszą instancję, co oznacza, że nie toczy się on na nowo.

Dalej wskazać należy, iż Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe i na jego podstawie ustalił stan faktyczny, który zasługuje na akceptację i nie wymaga uzupełnienia. Ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego nie były kwestionowane w apelacji. Dało to podstawę do przyjęcia przez Sąd Okręgowy ustaleń tych za własne. Jednak, zdaniem Sądu Okręgowego, ocena ustaleń faktycznych nie była całkowicie prawidłowa, bowiem, jak słusznie zarzuca apelujący, Sąd naruszył art. 321 § 1 kpc.

Wskazany przepis wprowadza zakaz wyrokowania ponad żądanie, tj. zasadę rządzącą rozstrzygnięciem spraw w procesie cywilnym, polegającą na tym, że zakres wyrokowania określony jest żądaniem powoda (wnioskodawcy). Przez „żądanie powoda” należy rozumieć zarówno samo żądanie, jak i uzasadniające je okoliczności faktyczne, które to elementy mogą być modyfikowane w trakcie toczącego się postępowania. Żądanie określające granice orzekania jest tym żądaniem, które istnieje w momencie zamknięcia rozprawy.

Nadto przepis ten stanowi, iż orzeczenie nie może obejmować przedmiotu, który nie był objęty żądaniem. Jeżeli więc nawet z przytoczonych okoliczności faktycznych wynika, iż przysługują powodowi (wnioskodawcy) jeszcze inne – poza żądaniem – roszczenia, sąd nie może orzekać co do tych roszczeń. W wyroku z dnia 7 grudnia 2017r., w sprawie II CSK 87/17 (L.), Sąd Najwyższy stwierdził, iż wyrażony w art. 321 § 1 kpc zakaz orzekania ponad żądanie jest przejawem zasad dyspozycyjności i kontrydiktoryjności. Oznacza, że o treści wyroku zarówno w sensie pozytywnym, jak i negatywnym decyduje żądanie strony. Sąd nie może zasądzić świadczenia innego, niż to, którego zażądał powód, nie może też zasądzić więcej niż żądał powód, ani na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda. Zakaz orzekania ponad żądanie odnosi się bądź do samego żądania, bądź do jego podstawy faktycznej. Jego hipoteza odnosi się do żądania w rozumieniu art. 187 § 1 KPC, a w myśl tego unormowania obligatoryjną treść każdego pozwu stanowi dokładnie określone żądanie oraz przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie. Poza więc normą wynikająca z tego przepisu jest kwestia nierozpoznania istoty sprawy.

W realiach niniejszej sprawy powód żądał zasądzenia na swoją rzecz kwoty 20 000 zł tytułem zadośćuczynienia, przy wskazaniu, iż otrzymał już z tego tytułu od pozwanego, przed wytoczeniem powództwa, kwotę 8 000 zł. Zatem wysokość jego roszczenia wobec powoda, z tytułu zadośćuczynienia w związku ze zdarzeniem jakie miało miejsce w dniu (...), wynosiła łącznie 28 000 zł. Ta kwota winna stanowić podstawę wszelkich odniesień, w szczególności przy ustalaniu przyczynienia się powoda do powstania szkody (krzywdy) za jaką pozwany odpowiada jako ubezpieczyciel. Taką kwotą nie może być, wbrew twierdzeniom apelacji, 20 000 zł wskazane w pozwie, bowiem było to roszczenie, które uzupełniające, po odmowie uwzględnienia w całości roszczeń powoda na etapie postępowania likwidacyjnego.

Sąd Rejonowy, uzasadniając wysokość zasądzzonego zadośćuczynienia w kwocie 14 000 zł, przyjmując stwierdzony uszczerbek na zdrowiu powoda oraz jego przyczynienie się do powstania szkody w wysokości 30 %, ustalił, że całkowita wysokość należnego powodowi zadośćuczynienia wynosiła 30 000 zł. Sąd Rejonowy był uprawniony do takiej oceny, jednak przy obliczaniu wysokości roszczenia jaką należało zasądzić w zaskarżonym wyroku, związany był roszczenie zgłoszonym w pozwie, popartym twierdzeniami faktycznymi, wskazanymi w jego uzasadnieniu, które w zakresie zadośćuczynienia nie uległy zmianie na dzień orzekania. Zatem nie mógł, dla celów wyliczenia uzasadnionego roszczenia z tytułu zadośćuczynienia, przyjmować wysokości ustalonego przez siebie zadośćuczynienia, ale winien był te obliczenie odnieść do roszczenia zgłaszanego przez powoda, odnosząc się do realiów tej konkretnej sprawy.

Podkreślić przy tym należy, iż powód rozszerzył żądanie pozwu o kwotę 2700 zł, ale nie tytułem zadośćuczynienia.

Wobec powyższego, przy uwzględnieniu zakresu zaskarżenia i jedyne zarzutu (wyłącznie naruszenia art. 321 § 1 kpc) uzasadnione roszczenie powoda, z tytułu zadośćuczynienia, winno wynosić 11600 zł (28000 zł jako roszczenie powoda - 8400 zł jako kwota stanowiąca 30% roszczenia - 8000 zł jako kwota zadośćuczynienia wypłaconego przez pozwanego przed wytoczeniem powództwa).

Zatem, zasadnym było, na podstawie art. 386 § 1 kpc, częściowe uwzględnienie apelacji i obniżenie zasądzonej w punkcie 1 zaskarżonego wyroku kwoty 14.000 zł do kwoty 11.600 złotych i w konsekwencji zniesienie wzajemnie pomiędzy stronami koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, na podstawie art. 100 kpc. Natomiast w pozostałym zakresie apelacja podlegała oddaleniu ze względów wyżej wskazanych, o czym orzeczono na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 1 kpc, w zw. z art. 98 kpc oraz § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia MS z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie, mając na uwadze wynik postępowania apelacyjnego i fakt, iż obie strony były reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników.